

Asia: VN/2166/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta (opintosetelikokeilu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Etelä-Pohjanmaan kesäyliopiston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen korkeakoulun 30 opintopisteen opintosetelikokeilusta

Etelä-Pohjanmaan kesäyliopisto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta koskien avoimen korkeakoulun 30 opintopisteen opintosetelikokeilua.

Pidämme opintosetelikokeilua kannatettavana avauksena. Se tarjoaa ilman korkeakoulupaikkaa jääneille nuorille mahdollisuuden tutustua eri koulutusaloihin, vahvistaa akateemisia valmiuksiaan ja tehdä tietoisempia koulutusvalintoja ennen tutkinto-opintoihin hakeutumista.

Kokeilun onnistumisen kannalta pidämme tärkeänä, että yhteistyöoppilaitokset voivat osallistua siihen täysipainoisesti ja että rahoitusmalli turvaa laadukkaan ja saavutettavan opetuksen toteuttamisen.

Lähiopetuksen ja ohjauksen merkitys nuorten opintopoluille

Kohderyhmässä on nuoria, joille itsenäinen verkko-opiskelu ei ole tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. Oppiminen edellyttää usein ohjausta, yhteisöllisyyttä ja selkeitä rakenteita. Siksi pidämme tärkeänä, että kokeilussa mahdollistetaan lähiopetus ja riittävä ohjaus. Ne vahvistavat opiskelumotivaatiota, tukevat opintojen etenemistä ja madaltavat osallistumisen kynnyistä erityisesti ohjausta tarvitseville nuorille.

Samalla on tärkeää huomioida myös nuoret, joilla on jo selkeä käsitys omasta alastaan. Heille opintosetelin avulla suoritettavat opinnot voivat muodostaa tutkintoon hyväksi luettavan kokonaisuuden ja nopeuttaa opintojen etenemistä. Kannatamme opintoseteliin liitettäviä ohjauspalveluja, jotka tukevat tarkoituksenmukaisten opintojen valintaa.

Alueellinen saavutettavuus ja yhteistyöoppilaitosten rooli

Kesäyliopistot toimivat tiiviissä yhteistyössä korkeakoulujen kanssa, ja opetus perustuu korkeakoulujen opetussuunnitelmiin. Tämä toimintamalli lisää koulutuksen saavutettavuutta, tarjoaa joustavia opintopolkuja ja tukee siirtymistä tutkinto-opiskelijaksi.

Alueellinen saavutettavuus ei ole pelkästään koulutuksen järjestämiskysymys, vaan keskeinen yhdenvertaisuuskysymys. Etelä-Pohjanmaan kaltaisilla alueilla mahdollisuus suorittaa korkeakouluopintoja omalla paikkakunnalla on ratkaisevaa, sillä kaikilla nuorilla ei ole mahdollisuutta muuttaa opiskelupaikkakunnalle.

Paikallisesti tarjottu opetus ja ohjaus madaltavat osallistumisen kynnyistä ja tukevat opintojen käynnistymistä. Ilman yhteistyöoppilaitosten kautta toteutettavaa lähiopetusta ja ohjausta osa kohderyhmästä jää käytännössä kokeilun ulkopuolelle.

Katsomme, että kokeilun tavoitteet saavutetaan vain, mikäli vapaan sivistystyön oppilaitokset ovat aidosti ja täysipainoisesti mukana toteutuksessa.

Opintotarjonnan saavutettavuus ja Opin.fi

Pidämme tärkeänä, että opintoseteliin oikeuttavat opinnot ovat opiskelijoille helposti löydettävissä. Yhteistyöoppilaitosten opintotarjonta tulee saada mukaan Opin.fi-palveluun mahdollisimman nopeasti kokeilun aikana. Tämä edellyttää teknisten esteiden poistamista, riittävää resursointia sekä yhtenäisiä käytäntöjä tiedottamiseen.

Alkuvaiheessa on tarkoituksenmukaista, että opintotarjonta tuodaan palveluun sopimuskorkeakoulujen kautta. Valtakunnallisesti olisi tärkeää, että kaikki avoimen yliopisto-opetuksen tarjonta löytyisi samasta paikasta myös opintosetelikokeilusta riippumatta.

Rahoitusmallin selkeyden ja riittävyyden varmistaminen

Kesäyliopistojen tarjoama opetus sisältää usein lähiopetusta ja ohjausta, joiden myötä kokonaiskustannukset ovat verkko-opetusta suuremmat. Esityksen rahoitusratkaisu ei sisällä tosiasiallista mahdollisuutta yhteistyöoppilaitoksille osallistua kokeiluun.

Pidämme välttämättömänä, että rahoitusmallia tarkennetaan siten, että opetuksen kustannukset voidaan kattaa, toiminta on taloudellisesti kestävä ja koulutuksen laatu voidaan turvata. Ilman riittävää rahoitusta riskinä on opintotarjonnan kaventuminen ja alueellisen saavutettavuuden heikkeneminen.

Etelä-Pohjanmaan kesäyliopisto esittää, että:

Kesäyliopistojen täysi osallistuminen kokeilussa on varmistettava ja tekniset rajapinnat Opin.fi-alustalle on rakennettava viipymättä.

Rahoitusmallin tulee korvata oppilaitoksille myös lähiopetuksesta syntyvät todelliset kustannukset.

Yli-Ojanperä Jaakko

Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys - Etelä-Pohjanmaan kesäyliopisto